

amelyek a mult tanulságainak a figyelembevételével egy helyesebb és eredményteljesebb munkát biztosítsanak a jövőben.

A Keren Hajjeszód

A konferencia ezután tárgyalás alá vette a Keren Hajjeszódra vonatkozó következő javaslatokat:

A IV. erdélyrészi cionista konferencia a legnagyobb fájdalommal állapítja meg, hogy az erdélyi, bánáti, körösvidéki és máramarosi cionistáknak mindezekig csak egy igen kis része tett eleget a Keren Hajjeszód fizetési kötelezettségének.

A konferencia teljes tudatában van annak, hogy a K. H. ma a cionista-munka középpontján áll és hogy Erec Jisrael fejlődésének tempója legelsősorban a Keren Hajjeszód teljesítményétől függ. Ennélfogva örömmel üdvözli a konferencia a Keren Hajjeszód világközpontjának azon elhatározását, hogy az erdélyi és bánáti K. H. kellő kiépítésének céljából ország-részünkben összel megindítandó nagy K. H.-kampányt kiküldöttek által is támogatni fogja.

A K. H.-munkának a jövőben való sikeres keresztülvitele céljából a konferencia a következő határozatokat hozza:

I. A konferencia az E. Zs. N. Sz. minden egyes tagjára nézve kötelezőnek jelenti ki a XII. és XIII.-ik cionista világkongresszus K. H. határozatainak pontos végrehajtását. Minden helycsoport kötelezése haladéktalanul megalakítani a helyi K. H. munkabizottságot, amely az oszi K. H.-kampányt előkészíti.

II. A helycsoportok kötelezése az erdélyrészi K. H. Irodát propaganda, jegyzésgyűjtési és inkasszó munkájában teljes mértékben támogatni.

III. A konferencia kötelezi a K. I. B.-ot, hogy bármilyen megindítandó országos jellegű gyűjtés előtt a K. H. bizottság véleményét meghallgassa.

Hirsch Jakab javaslatot tesz aziránt, engedjék meg, hogy

a maaszer-köelezettségnek természetbeni anyagok beszolgáltatásával is lehesseleget tenni.

Megemlíti, hogy ezt a javaslatot már a világkongresszus K. H. bizottsága elé is terjesztette, amely nem érezvén illetékesnek magát dönteni e kérdésben, a K. H. direktóriumára elé terjesztette azt. Ha az erdélyi konferencia állást foglalna a javaslat mellett, ez mindenesetre kedvezően befolyásolná a K. H.-direktórium döntését.

Dr. Weissburg kifejti, hogy a javaslat keresztülvihető és ellenkezik a K. H. alapelveivel. Az anyagokban való adakozás rendkívül megnehezíti a K. H. munkáját és ugyszólván azt tenné szükségessé, hogy a K. H. külön anyagértékesítő központot létesítsen, hogy ezen a kerületen pénzhez juthasson. Egészen bizonyos, hogy az adakozók, még a legjobb cionisták is, a silányabb minőségű anyagokat ajánlanak fel. Kéri a javaslat elvetését.

Az elvetés mellett szólalnak még fel: Dr. Herzog, Vermes, míg Klein Mózes és dr. Czódik a javaslatot támogatják. Gábor a két felfogást összeegyeztetve javasolja, hogy a központ szállítását fel az itt befolyó pénzek oly módon való felhasználására, hogy azokból a valutáris viszonyok következtében itt anyagot vásároljon. Elnök szavazásra bocsátja a kérdést, amelynek eredményeképpen a konferencia dr. Weissburg Chaim felfogását teszi magáévá és a javaslat fölött naprendre tért.

Előterjesztik a következő javaslatot:

Az erdélyi Achuza

A konferencia felhatalmazza a K. I. B.-ot, hogy az erdélyi Achuza végleges rendezése céljából a tárgyalásokat a Nemzeti Alap irodájával Jeruzsálemben befejezze a Zs. N. Sz. nevében és kössön szerződést oly feltétellel, hogy annak véglegesítése a N. I. B. utólagos jóváhagyásától függ.

Dr. Weissburg szükségesnek tartja, hogy a javaslatot plenum előtt is részletesebben megindokolja. Az Achuza-ügyet ezideig egy magántár. u. a. a „Geulat Achuza“ vezette. Ennek hibájából az Achuza-ügy veszélybe jutott. Nagy erőmegeszítéssel és hosszas tár-

gyalásokkal sikerült a Zs. N. A.-pal a karlsbadi kongresszuson az ügyet oly módon szánálni, hogy a Szövetség, mint olyan, garanciát vállal az Achuza-ügyeiért és kötelezi magát, hogy az 5000 dunam árának megfelelő 15000 fontot összegyűjti a Nemzeti Alap javára.

Hirsch Jakab ellenzi a javaslatot. Tudomása szerint a Nemzeti Alap ingyen adta az erdélyi cionistáknak kolonizálás céljaira a megjelölt földterületet s ezt a megállapodást a Nemzeti Alap most vissza nem vonhatja. Lehetetlenségnek tartja, hogy 15.000 fontot bármilyen uton-módon erre a célra össze lehessen gyűjteni s javasolja, hogy ebben az irányban újabb tárgyalások történjenek a jeruzsálemi irodával, amelynek során a Szövetség ragaszkodik a régebbi megállapodáshoz s az anyagi megterhelést csupán a kolonizáció jelentse.

Dr. Weissburg felvilágosítja Hirsch Jakabot, hogy a földet a Zs. N. A. nem ingyen adta az erdélyieknek, hanem azzal a kikötéssel, hogy az érte járó összeget fokozottabb gyűjtéssel fogja a Zs. N. A.-nak visszaszolgáltatni. Ebben az irányban sajnos nem történt semmi. Erkölcsei kötelessége tehát a Szövetségnek, hogy ezt a helyzetet szánálja.

Dr. Fischer Tivadar igazat ad Weissburgnak abban, hogy Erdély zsidóságának erkölcsi kötelessége a Zs. N. A. előékenységet és nagylelkűséget fokozott gyűjtési akcióval meghálálni. Weissburg indítványában azonban arról van szó, hogy a Zs. N. Sz. mint jogi személy garanciát vállaljon a jelzett összeg befizetéséért. Ilyen szerződést a Szövetségnek kötnie nem szabad. A szervezet nem oly erős, hogy ilyen súlyos anyagi felelősséget magára vállaljon. Meg van győződve róla, hogy a szervezet minden egyes tagja a legteljesebb mértékben kötelezettségének tartja a Nemzeti Alapot minden erejével és tehetségével támogatni és ez a körülmény elég garanciaként kell hogy szolgáljon a Nemzeti Alapnak.

Vermes Ernő kifejti, hogy vagy elveszítjük az 2000 dunamot, vagy kifizetjük. Középut nincsen. Mindamelllett kötelezettséget nem vállalhatunk magunkra. Javasolja a következőket: Kéri a Zs. N. A.-nak Kolozsvárról Temesvárra való áthelyezését, aminek a készültvitele esetére biztosítja a konferenciát arról, hogy az eddigénél sokkal nagyobb eredményeket fog tudni felmutatni. A Nemzeti Alapra befolyó minden pénz fordítassék a jelzett összeg letörlesztésére, oly módon, hogy az egész összeg lefizetési határideje mondjuk 10 év legyen. Osztassék fel ennek megfelelően 10 egyenlő részre az adóság és mondjuk ki hogy az 5000 dunamból évenként ötszázat kell megvásárolni. Amennyiben kevesebbet vásárolunk, a fennmaradó dunamokat a Zs. N. A. vegye vissza.

Wollsteinnak az a meggyőződése, hogy az Achuza földterületét minden körülmények között meg kell venni, mert ez az egyedüli munka, ami komoly és produktív Palesztina-munka.

Dr. Fischer Tivadar ajánlja, hogy a szerződés megkötése helyett, amelyben a Zs. N. Sz. mint jogi személy volna az, aki a garanciát vállalja, ajánljuk a Zs. N. A.-nak az egyéneknél garanciát. Mindenki vállaljon saját személyében egy bizonyos reális összeg megfizetésére kötelezettséget, oly módon, hogy ezt vagy begyűjtik, vagy saját zsebéből fizeti meg. Reméli, hogy ilyen megoldással a Zs. N. A. is jobban meg lesz elégedve.

Dr. Weissburg konstatálja, hogy itt csupán morális kötelezettségről van szó. Meg kell említenie arról, hogy azokért a hibákért, amik az erdélyi Achuza körül történtek, elsősorban az erdélyi cionista szervezet felelős. A K. I. B. tárgyalásain ő volt az egyedüli, aki az Achuza ügyét állandóan napirenden tartotta, azonban soha ebben az irányban eredményeket elérni nem tudott, mert a tárgyalásokat állandóan más ügyek foglalták le. Ha ezt a problémát most nem tudjuk kelőképpen megoldani, el kell készülnie lemm a legsúlyosabb következményekre.

Több hozzászólás után az elnök szavazás alá bocsátja a kérdést, amelynek eredményeképp

a konferencia nagy többséggel elfogadta az eredeti javaslatot. Az elnök ezután bejelenti, hogy az ülést a cserkészünnepélyre való tekintettel felfüggeszti és azt éjjeli 12 órakor folytatja.

Münsterig terjesztik ki a megszállást

Köln, aug. 30. A „Times“ szerint a franciák a megszállásnak egész Münsterig, valamint a jobboldali Rajna-partig való kiterjesztését tervezik.

Románia kiküldötte a népligában

Bern, aug. 30. A népliga ülésére kiküldött bolgár delegáció elnöke Kalfov külügyminiszter ma elutazott Genf-be. Connen Románia berni meghatalmazott minisztere átnyújtotta a népliga titkárságához akkreditáló levelét, mint Románia permanens delegátusa a népliga ülésén.

Anglia Stresemann javaslatát ajánlja tárgyalási alapul

Londou, aug. 30. Politikai körök szerint Anglia kész tárgyalásokba bocsátkozni a jövőteli kérdésben, amennyiben Franciaország és Belgium számításba veszik a jelenlegi helyzetet és elfogadják tárgyalások alapjául Stresemannnak legutóbbi beszédében előterjesztett javaslatát.

Beiratkozás a kolozsvári Tarbut-gimnáziumba.

A kolozsvári Tarbut fiú- és leánygimnáziumba a beiratások szeptember második és tizenegyediké között lesznek. Az igazgatóság tudomására hozza minden érdekeltnak, hogy az alább következő pontok pontos betartásához szigorúan ragaszkodik. 1. Az előjegyzést semilyen körülmények között nem tekinthi beiratkozásnak. Csak azokat tekinthi az intézet beiratkozott rendes növendékeinek, akik az alább következő feltételeknek mindenben megfelelnek: Szeptember 2-14. között minden tanuló, aki a Tarbut-gimnáziumnak rendes tanulója akar lenni, feltétlenül hozza magával a következő okmányokat: a) születési bizonyítvány, b) újraoltási bizonyítvány, c) az utolsó osztály bizonyítványa. Azok a tanulók, akik ennek eleget nem tesznek, elesnek a jogos beiratkozástól és helyüket szeptember 14-én utas jelentkező növendékekkel tölti be az igazgatóság. 2. Minden növendék, akár volt előjegyzve, akár nem, akár volt növendéke az iskolának, akár nem, a beiratásért kérvényt tartozik beadni az igazgatósághoz. Kérvénymintá mindenkinél rendelkezésre fog állni az irodában, ahol azt a jelzett napokon, az ünnepnapok kivételével, 8-12 óra között kitölthetik és benyújthatják. 3. Azok a tanulók, akik az I. osztályban két tárgyból, a II.-VIII. osztályig egy tárgyból kaptak elégtelen osztályzatot. 1923 szeptember 10-ig az igazgatóságokhoz nyújtsák be román nyelven írt a javítóvizsga iránti kérésüket. Azok a tanulók, akik az I. osztályban három tárgyból, a II.-VIII. osztályig két tárgyból kaptak elégtelen osztályzatot és három fő tárgyból legalább bűne osztályzatot van, az Inspector Set urhoz címzett románnyelvű kérvényeiket 1923 szeptember 5-ig ugyancsak az igazgatóságokhoz nyújtják be. Kérvényekre 1 lei 25 bani bélyeg teendő. A kérvényekhez a Min. Instr. 11101-923. számú rendelete értelmében 150 lei vizsgadíj melléklendő. A javítóvizsgát szept. 16-21. között lesz. 4. Azok a tanulók, akik más intézetből jönnek és különbözeti vizsgát kénytelenek tenni, ez irányban román nyelven megírt és 1 lej 25 bani bélyeggel ellátott kérvényüket az Inspector Set urhoz címzve 1923 szeptember 5-éig az igazgatóságokhoz tartoznak benyújtani. A Min. Instr. 11101/923. sz. rendelete alapján a különbözeti vizsga díja 100 lej. Ez az összeg a kérvényezés alkalmával fizetendő. Különbözeti vizsga 11-17. között lesz. Azok a növendékek, akik az I. osztályba jelentkezők előjegyzésre, tartoznak 1923 szeptember 2-án reggel 8 órakor az intézetek igazgatóságánál jelentkezni, hogy a román kurzusukat megkezdhessék. A kurzus díjmentes, de mindenkinél kötelező, mert felvételi vizsgát kell tenniük. A felvételi vizsga tárgyai: a) Írásbeli a román nyelvből, mely egy oldalas diktálásból áll. b) Egy negyedik elemi osztálynak megfelelő számtani feladat. c) Olvasási gyakorlat. Az olvasott résznek a növendék el kell hogy mondja a tartalmát és tanúságot kell tegyen nyelvtani ismereteiről.

Benes elfolasz

Hétfőn találko Magyarországt tartja a trianoni bizottság

(Budapest, aug. 29.) Benes római tárgyalásairól magyar politikai körök zézéket fűznek:

Megállapítható, hogy a magyar álláspont részletkérdésektől, a többi kerül sor. A közvélemény feltételeit. Míg a magyar utóállam kelet sértették.

Bethlen miniszter úgy véli, hogy ha a kisanonizáció is fentartja, nincsen ezeket a feltételeket lehet. Fontos szempontként biztosítanak, amely a kölcsön hitelekért.

A bécsi „Sturmer“ szerint pénteken érkezik Gröndelnek pedig szombaton hatóság hétfőn fogadják.

Beavott körlevélben nyilatkozatot kíván a trianoni békét miniszter beavatja. Magyarország tenni, annyival inkább az esetben alá fogja, amelyben biztosítja.

Izgalmas hajócsorvostar

Elloptott egy negyven

(Nagyvárad, aug. 29.) Nagyszombat (Nagyvárad) Nagyszombatban Érmihályfalván megjelent egy fiatal vendékeknek mondotta vizsgája meggyűnt Andrassy megállapított moriuminjekciók val másnapra is magához hozta többé nem jelent.

Dr. Andrassy kijelenté, hogy a mikrokozópiát a fiatal emberre irányuló itteni sziguranca taktikák csakhamar a nuszított fiatal embert hívják, huszonhárom hallgat. A nyomozó Constantinescu, fiatal szor nosult, legutóbb rész Ilonával váltott nagyobb lopásokból a közből követett el.

irati körözést bocsátott rosvásárhelyen tegnap mertek a hadnagyi Constantinescu észre a pályaudvarra és az édes anyjához kell a főnököt, engedje meg hervoatra felszállhat.

Constantinescu egyik vagonján cs helyt. A detektivek pályaudvarra. Amik nescu már elutazott utána indultak. Nem natot. Constantinescu vette a közeledő lo és egy kukoricásba vették szokását, ő körükerítették a k után elfogták a tolv vásárhelyi sziguranca fognak Constantinescu

Nagyváradon alatt lehet előzetes

Benes elfogadta az angol-olasz álláspontot

Hétfőn találkozik Bethlennel Genfben. Magyarország ki fogja jelenteni, be-tartja a trianoni szerződést. A kisan-tant biztosítja Magyarország határait

(Budapest, augusztus 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Benes csehszlovák külügyminiszter római tárgyalásairól tegnap nyilatkozatához magyar politikai körökben a következő megjegyzéseket fűzik:

Megállapítható, hogy Benes elfogadta az angol-olasz álláspontot. Természetesen sok függ a részletkérdésektől, amelyeknek megtárgyalására később kerül sor. A kisanbant mindaddig nem tette közzé feltételeit. Májusban még olyan kikötéseket tettek az utódállamok, amik Magyarország érdekeit sértették.

Bethlen miniszterelnök állítólag ki jelentette, hogy ha a kisanbant ezeket a feltételeket továbbra is fentartja, nincsen kilátás a megegyezésre, mert ezeket a feltételeket Magyarország nem teljesítheti. Fontos szempont még az is, milyen hatáskört biztosítanak a népszövetségi bizottságnak, amely a kölcsön hovatfordítását fogja ellenőrizni.

A bécsi „Stunde“ jelenti Genfből: Benes pénteken érkezik Genfbe, Bethlen magyar miniszterelnök pedig szombaton indul, úgyhogy előreláthatólag hétfőn fognak találkozni.

Beavott körök szerint Benes ünnepélyes nyilatkozatot kíván arra nézve, hogy Magyarország a trianoni békét minden pontjában és részletében beavatja. Magyarország a nyilatkozatot meg fogja tenni, annyival inkább, mert a kisanbant ebben az esetben alá fog irni egy garanciaklauszult, amelyben biztosítja Magyarország határait.

Izgalmas hajsa egy szélhámós orvostanhaligató után

Ellopott egy negyvenezer lej értékű mikroszkópot

(Nagyvárad, augusztus 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyzebánsú lopás történt a napokban Érmihályfalván. Dr. Andrassy otrani orvosnál megjelent egy fiatalember, aki bukaresti orvosnövendéknek mondta magát és kérte az orvost, vizsgálja meg gyulladásban lévő karját. Dr. Andrassy megállapította, hogy a fiatalember karján morfiuminjekciók vannak, kezelés alá vette és másnapra is magához rendelte. A fiatalember azonban többé nem jelentkezett.

Dr. Andrassy észrevette, hogy negyvenezer lej értékű mikroszkópja eltűnt. Gyánya a bukaresti fiatalemberre irányult. Bejött Nagyváradra és az itteni szigurancaát kérte fel a nyomozásra. A detektívek csáshamar megállapították, hogy a gyanusított fiatalembert Constantinescu Leonardnak hívják, huszonháromeves és foglalkozása orvostanhaligató. A nyomozás megállapította azt is, hogy Constantinescu, fiatal korá ellenére, már háromszor nősült, legutóbb egy aradi leánnyal, Madarász Ilonával váltott jegyet, egyetként apróbb-nagyobb lopásokból élt, amelyeket orvosi rendelésben követett el. A nagyváradi sziguranca távirati közlést bocsátott ki, amelynek alapján Marosvásárhelyen tegnap az ottani detektívek felismerték a hadnagy ruhátán keréző fiatalembert. Constantinescu észrevette hogy figyelik, kisietett a pályaudvarra és azon a cimen, hogy haldokló édes anyjához kell utaznia, megkérte az állomásőrt, engedje meg, hogy egy éppen induló tehervonatra felszállhasson.

Constantinescu pár perc múlva a tehervonaton egyik vagonján csakugyan elmagya Marosvásárhelyre. A detektívek egy óra múlva érkeztek ki a pályaudvarra. Amikor megtudták, hogy Constantinescu már elutazott, külön mozdonyon azonnal utánaindultak. Nemsokára el is érték a tehervonatot. Constantinescu azonban idejekorán észrevette a közeledő lokomotívt, leugrott a vonatról és egy kukoricásba rejtőzött. A detektívek észrevették szökését, ők is leszálltak a mozdonyról, körülkerítették a kukoricást és rövid küzdelem után elfogták a tolvaj orvostanhaligatót. A marosvásárhelyi sziguranca értesítésére most detektívek fognak Constantinescuért utazni Marosvásárhelyre.

Nagyváradon Szilág Dezső-utca 6. szám alatt lehet előfizetni az Uj Keletre.

A politikai pártok és az ország gazdasági problémái

Magoldhatók-e a gazdasági kérdések. A kormányok képtelenek a válság rendezésére

(Bukarest, augusztus 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az őszi parlamenti ülészek közeledő megnyitására alkalmából az „Adeverul“ mai számában cikket közöl a politikai pártok és az ország gazdasági viszonyai közötti relációról. Az érdekes cikkből közöljük az alábbi részleteket:

Unalom...

Kétségtelen, hogy a közeledő parlamenti kampány megindulásakor az egyes pártvezérek unatkozni fognak és közülük a legjobban Bratianu Jonel fog unatkozni, aki nemcsak a liberális pártnak, de a kormánynak is elnöke. Az unalom oka, hogy a pártoknak ismét problémákkal kell foglalkozniuk, ez pedig nekik unalmas. Nálunk már szokássá vált, hogy a politikai pártoktól várjuk és reméljük a gazdasági, pénzügyi, intellektuális és morális válságok megoldását. Mindig azoktól, amelyek éppen nincsenek uralmon. Ezt a szokást maguk a politikai pártok honosították meg azzal, hogy míg ellenzékek voltak, kormányrajutásuk esetére a válságprobléma megoldását ígérték. Amikor igéretüket teljesíteni kellett volna, — unatkoztak. Amikor kormányrajutottak, a közvélemény jogosan a megoldást remélte tőlük. Igéreteiknek nem tudtak eleget tenni, a párt ellenfelei tehát szintén jogosan hazugnak és tehetetlennek bélyegezték az uralmon lévő pártot. Ha a politikai pártokat az ellenzékek tett igéreteik és azoknak kormányrajutásuk utáni realizálása alapján akarjuk megítélni, el kell ítélnünk az összes politikai pártokat.

A politikai pártok tehetetlensége

Mindenki jól tudja, hogy a közvéleménynek meg kell előednie azzal, ha a politikai pártok igéreteikből annyit realizálnak, amennyire az adott pillanatban képesek.

Még abban az esetben is, ha a politikai pártok nem ígérnek többet, mint amennyit realizálni tudnak, kormányrajutásuk esetén meg kell kiserelnőik megoldani azokat a kérdéseket is, amelyek megoldására nem vállalkoztak. Ezzel szemben öt éve, mióta a háboru végetért, a közvélemény újból és újból hasztalanul kérte az egymásra következő kormányoktól, hogy oldja meg azokat a gazdasági és pénzügyi problémákat, amelyek nemzetközi jellegűek és amelyek így csak nemzetközi konferencia összehívása útján lehet rendezni.

Ezalatt az öt év alatt már az összes politikai pártok résztvettek a parlamenti ellenzékben és kormányrajutása pillanatában nem volt egyetlen párt sem, aki nem az elődjét vádolta volna azokat a problémáknak megoldatlanságáért, amelyek ő is megoldatlanul hagyott örökösére. Ideje volna már, hogy a pártok adják fel ezt a kivenült harcmodort, válasszanak valamivel modernebb fegyvereket és szoktassák rá a közvéleményt, hogy mit tud megcsinálni a kormány.

Mit tehet a kormány?

Akarmelyik kormány tanácsaival, segítségével és ellenőrzésével hozzájárulhat a termelés fokozásához. De ha a változó időjárás elpusztítja a vetést, akkor a kormány nem rendelkezhetik azzal a szükséges gabonamennyiséggel, amelynek exportja szükséges a valutánk emelkedésére és így vele együtt az élet olcsóbbodására.

A kormány rendet teremthet a munkában és közhivatalok működésében, az ő hibája ha ezek a hivatalok ellenőrzés hiján részben vagy egészen rosszul működnek. Viszont ha a kormánynak nem állanak rendelkezésére azok az eszközök, amelyekkel a közhivatalokat az idő szellemének megfelelően szervezheti meg, vagy az állampolgárok megtagadták a pénzügyi segítséget, úgy a kormány nem teletos a következményekért.

Pesszimista kilátások

Közeledünk az új parlamenti ülészek megnyitására és napról-napra látjuk, hogy a pártvezérek arcát melankólia és unalom árnyékolja. Ezt a melankóliát a magyarázza, hogy a pártvezérek számot vetettek azzal, hogy a napirend problémáit még akkor sem tudják megoldani, ha mindnyájan összefognak.

Az ország közvéleménye ezzel szemben a pártoktól a válság megoldását várja. Az ellen-

zéki pártoknak legalább az a mentségük van, hogy nem lévén uralmon, nincsenek meg az eszközeik a problémák megoldására. Az ellenzéki pártok ezt a körülményt fel is fogják használni arra, hogy párthiveik között a mihamarabbi kormányrajutásuk érdekében agitáljanak.

A kormány ezzel szemben a lehető leg-szomorubb helyzetben van. Ehhez járul még az is, hogy Bratianu Jonel kormánya átszervezésének a kérdése is aggasztja, amelynek az ősz folyamán feltétlenül végebe kell mennie.

Terjed a gyomorrák

Az alkohol és a hus szerepe

Bécs, augusztus 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megállapították, hogy az utóbbi években Angliában rendkívüli mértékben megnövekedett a gyomorrákbetegség száma. Most pedig a „Wiener Klinische Wochenschrift“-ben Schütz tanár írja, hogy néhány hónap óta feltűnően elszaporodtak a gyomorrákbetegségek. A bécsi tanár véleménye szerint nem átmeneti jelenségről van szó. Nem tud határozottan nyilatkozni arról, hogy a jelenség csak Bécsre és környékére vonatkozik-e, de határozottan feltételezi, hogy egyebütt is megszorobanott a gyomorrák. A jelenség okát a táplálkozás-keresi a bécsi orvostanár. Azt állítja, hogy a gyomorrák az alkohol és a hus túlságos élvezete következtében szaporodott el.

A hus- és alkoholfogyasztás közvetlenül a háboru után ismert gazdasági okok következtében csökkent, most azonban ismét tekintélyesen emelkedett. Különösen nagy az alkoholfogyasztás, ami a rákbetegségek egyik okozója. De éppen ilyen jelentős tényező a hus is a rák keletkezésében. Schütz tanár szerint nemcsak a hus mennyisége a döntő, hanem a hus minősége is. Érdekes, hogy azokban az országokban, amelyekben kevesebb húst fogyasztanak, mint például Egyiptomban, Kinában és a trópusokon, a ritkaságok közé tartozik a gyomorrák. A bécsi tanár megállapítása szerint a feltűnően elszaporodott osztrák rákbetegségek legnagyobb része az erős hus- és alkoholfogyasztók közé tartozik.

Schütz tanár szembeszáll azzal az általános véleménnyel, hogy a hus, amely nagy fehérje tartalma miatt kétségekívül fontos tápértéket képvisel, a legnélkülözhetetlenebb tápszereink közé tartozik. A bőséges husfogyasztásról szerinte már csak azért is le kellene mondani, mert a hus szerepét egyéb megbetegedéseknel is megállapították. Így megállapították a hus szerepét bizonyos anyagcsere-megbetegedésekben, a bel- és idegrendszer néhány zavarában. Hozzáteszi azonban, hogy a mai körülmények között meglehetősen körülményes teljesen lemondani erről a tápszerről, hiszen földünk ma még nem nyújt helyébe elegendő pótszert.

— Angol flottaszemle a Gibraltárban. Londonból jelentik: A „Daily Cronicle“ jelentése szerint az angol tengerészügyi miniszter október elején a gibraltári szorosnál levő angol flotta megtekintetésére utazik. Látogatása szoros összefüggésben van a tengeri had-erők újjáalak tá-ával.

— Megvakult a moszkvai főrabbi. Stockholmól jelentik: Mazó moszkvai főrabbi, az orosz zsidóság egyik legelőkelőbb reprezentánsa, a napokban agykéreggyulladásra gyulladást kapott és megvakult. A főrabbi azonban így is ellátja hivatalát és szombatonként szónoklatokat tart különböző templomokban.

— Liberális tanárok az oktatószemélyek fizetéséért. Bukarestből jelentik: A parlamenti liberális tanító- és tanárképviselek tegnap értekezletet tartottak a tanítók fizetési helyzetének javítása ügyében és elhatározták, hogy folytatják megkezdett akciójukat és küldöttségileg megjelennek a pénzügyminiszter, illetve közoktatásügyi miniszter előtt, ahol memorandumban felsorolják sérelmeiket.

— Üzembeszüntetések Németországban. Berlinből jelentik: Az ipari üzemek egymásután szüntetik be a munkát. A munkanélküliek száma napról-napra nő.

A LEGJOBB ÖNBOROTVÁLÓPENGE UNICUOM
KAPHATÓ KUN, KÉSMÉYES, KOLOZSVAR és az összes szakmabeli üzletekben.

Az Önborotválkozás
előnyei esztétikai, higiénikus és gazdasági szempontból

Figyeljük meg, milyen más benyomást teszzen egy férfi, ha arcan több napos borostás szakál éktelenkedik vagy ha ugyanazon arc frissen van borotválva. Egy borostás arc visszataszító, megbor-zongató érzést vált ki belőlünk, még ha a saját arcunkról is van szó!

Ha másnak arcát figyeljük, akkor készek vagyunk az illető intelligenciájára is következtetni; de a hanyagságot mindenestre feltételezzük. Ezen felfogás következménye, hogy a művelt nyugaton a borotvált arc a tulajdoni; ugy hog Anatol France a barbar kor tetoválási divat maradványának mondja a szakál- és bajuszviseletet.

Es bizony alig akad egy nő, aki egy borostás arcot bizelegve megimogasson, míg egy frissen borotvált úde arca „ezer is akad“.

Borostás arca por, piszok könnyen letlepszik és hogy ez hányféle betegség terjesztője, arról már irtak eleget. Sima arcról izzadságot stb. egy tör-léssel eltávolíthatunk.

A mindennapi borotválkozás fodrásznál sok pénzbe és idővesztésbe kerül, míg önmagát a reg-geli tisztálkodásnál egy jó önborotválóval pár perc alatt megborotválhatja.

Hogy ezt mindenki könnyen megtehesse, a **Kun Mátyas Fia** kolozsvári Ca ea Victoriei 2. alatti, 1876 óta fennálló cég már 35 lejtől kezdődő áru önborotválókészülékeket hoz forgalomba, ugy, hogy egy hónapi, a fodrásznak fizetett összegért már egy teljes felszerelést vásárolhat. Az általa forgalomba-hozott „UNICUOM“ önborotváló pengék élesség és tartósság tekintetében felülmulhatatlanok.

Meggyilkolták az albániai olasz missziót

Görögök voltak a tettesek. A gyilkosság miatt súlyos konfliktus támadt Olaszország és Görögország között. Az olasz flotta parancsot kapott, tüntessen Pireus előtt

(Róma, augusztus 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Albániai jelentések szerint az ottani olasz missziót eddig ismeretlen tettesek egy kirándulásuk alkalmával megtámadták és valamennyiüket megölték. A hír Rómában nagy konsternációt keltett. A lapok követelik, hogy erélyes rendszabályokkal vessenek véget hasonló eseteknek és derítsék ki a tetteseket.

Az olasz misszió Albániában történt meggyilkolása ügyében a vizsgálat erélyesen folyik. Eddigi jelek szerint a tettesek valószínűleg görögök lehetnek.

A kormány az albániai olasz misszió legyilkolása miatt erélyes lépésre határozta el magát. Mussolini miniszterelnök utasította

athéni, londoni és párisi diplomáciai képviselőit, tiltakozzék a szövetségeseknél, mert bebizonyosodott, hogy **Tellini** tábornok és tisztjei a békeszerződés végrehajtásánál veszítették életüket. A Torontóban gyakorlatozó hadiflotta parancsot kapott, azonnal szüntesse meg gyakorlatait, legyen készenlétben és várjon az indulási parancsra. A flottaegységeken kívül a 47. gyalogezredet is készenlétbe helyezték.

Szerdán későn este tizenkét flottaegység elindult a görög vizekre azzal az utasítással, hogy tüntessen a pireusi kikötő előtt. A római lapok helyeslik a Pireus előtti flottademonstrációt, mert ezzel Olaszország megővja tekintélyét.

A kolozsvári iparctület autonómiáját felfüggesztették

Ellenőrzik az iparctület ügymenetét (Kolozsvár, augusztus 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt a kolozsvári iparctületben nagy zavarok voltak. Az új vezetőség megválasztása ellen ugyanis egy kisebbség az iparctület nacionalizálását akarta keresztülvinni és minthogy ez a választások alkalmával nem sikerült, az akció megindító a választást megfélebbzték.

A választási jegyzőkönyv a prefektura útján az iparctület vezetőjével együtt a kereskedelmi miniszter elé került. A kereskedelmi miniszter a választásokat megsemmisítette és a testület autonómiáját január elsejéig felfüggesztette.

14000—15000 belf. magyar koronát,
7-91—7-92 francia frankot,
2-40—2-40³/₄ svájci frankot,
0-43-75—0-44 25 dollárt,
10-02—10-06 olasz lírát,
31200—32000 osztrák koronát,
15-78—15-82 cseh koronát,
0-9-75—0-9-80 font sterlinget.

Valutapiac augusztus 30-án:
Bukarest. Devizák: Páris 1280, London 1030, Newyork 227, Róma 900, Zürich 41-25, Prága 680, Bécs 32-50, Budapest 170, Berlin 80.
Bukarest. Valuták: Napoleon 780—800, márka 60—70, léva 190—200, török líra 110—120, font sterling 1010—1030, francia frank 1270—1290, svájci frank 40—41, líra 9-40—9-50, drachma 520—550, dinár 210—220, dollár 224—227, lengyel márka 10—11, osztrák korona 35—37, magyar korona 80—90, cseh korona 650—660.

A feltűnést keltő intézkedést a miniszter azzal indokolta, hogy az autonómia szünetelése alatt az elsőfoku iparctóság módot fog találni arra, hogy a tagok között megzavart egyensúlyt helyreállítsa és hogy a román iparosok a testületben olyan szerephez jussanak, amely a mai viszonyoknak megfelel.

Az autonómia felfüggesztését Varga tanácsos, az elsőfoku iparctóság vezetője ma délután közölte az iparctület jegyzőjével, Jakab Lajossal. Együttal közölte vele, hogy a testület ügyeit az iparctóság fogja intézni és ellenőrző közegként meg is jelölte Japure vámhivatali főnököt, aki naponta bejár az iparctületbe.

Páris. Nyitás: London 8070, Newyork 177¹/₂, Berlin 25, Róma 76-50, Prága 52-75, Bukarest 815, Zürich 320, Bécs —, Varsó —.
Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 65—60, Newyork 554—554, London 2320—2320, Páris 3135—3125, Milano 2390—2382¹/₂, Prága 1630—1632¹/₂, Budapest 3¹/₂—3¹/₂, Belgrád 585—587-50, Bukarest 245—245, Varsó 23—23, Bécs 78—78, Bécs lebélyezett —.

A mai valutapiac

A francia frank és a német márka zuhanása. Szilárdulnak az értékek a belföldi pénzpiacra. Nem kötnék üzletet német márkában

(Kolozsvár, augusztus 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia frank egy napos emelkedése után a mai newyorki, majd a zürichi tőzsdén újabb eséshez kezdett. A mai zürichi zárlatnál 31 25-tel jegyezték. A belföldi pénzpiacra a francia frank esése a reggel tapasztalt lanyhaságot megszüntette, különösen a délutáni órákban feltűnő nagy kereslet indult meg a nyugati értékek iránt. A nagy kereslet eredményeképpen az összes külföldi értékek a reggeli órákhoz viszonyítva megdrágultak. A francia franknál még gyorsabb tempóban esik a német márka és a mai zürichi zárlatnál már 60-nal jegyezték. A belföldi pénzpiacra az ismert kormányrendelet következtében a for-alom szünetelt. A berlini tőzsdén a dollár elérte a tizenegymillió, a font sterling az ötvenmillió márkás ártolyanot.

Irányzat: Lajben és francia frankban ingadozás, német márkában zuhanás.

Augusztus 30-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt 8000—9000 külf. magyar koronát,

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyama: Lej ———, márka 20—40, francia frank 1078—1114, lengyel márka ———, dinár 208—216, dollár ———, osztrák korona ———, líra 822—857.

Bécs. Zárlat: Amsterdam ———, Belgrád 760, Berlin ———, Budapest 380, Bukarest 318, London 322.200, Milano 3020, Newyork 71060, Páris —, Prága 2085, Varsó 28¹/₂, Zürich —.

Valutát és Devizát
a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron veszi
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Fő tér 20. Telefon 40 és 299

Ha művészi kivitelű fa vas butort akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a SZÉKELY ÉS RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RESZV.-TÁRS. butorterméit
Asztalosok furniárszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Központi Bar Szeptember 1-től **Központi Bar**
Sarkadi Aladár vendégjátéka
a budapesti Vígyszínház művésze

H
Örményországban és kál Rador Public hirdetői irod Az Uj Kelet az eg napilapja. Az Uj Kelet cikkait jelölésével el Előfizetési árak: E 1928 szeptember 30. Képletés szerkesztő: — A királ lentik: Ferdinánd visszatérve kalfok kezek, ahonnan — Consta restből jelentik: burgból Abbáziába 15-én visszatér B — A lak szerződéses me restből jelentik: nagy népgyűlést latot fogadtak el céljából és ebben való meghosszabb — Román ból jelentik: A I viselők egy csopo dégek a mintavás mennek. — Az Uj hasánára, a zsidó számot ad. A rosi szerte nagyobb p gazdag, változatos lesz az erdélyi sajtó mányos rész mellé gazdasági rovata Erdély minden je vállalatának közlen arra, hogy az Uj delemben fog me hatalmas hirdetői Kelet kereskedő nek hirdetőseiket a reprezentatív ros — Megalak vetege. Bukarest tegnap tartották a t amelyen megalakít veteget és megvá — Az erd kedési munkála dacára hogy három tud megfelelő mu a tisztí kaszinó h mégsem lehetett á ban a helyiségek bilklub be fog tu klub körülbelül sz közli automobilsz életbeléptetni és n tájékoztatását szol mesvárról érkezett lön automobilkklub — Elhal országos kongr vezeték augusztus gresszust tervezte nacionalához való A kormány a kö délyt csak a legu az előkészületi n nem tehette meg, sok alkalmával n kívánságára az a kongresszus napir országos szakzer 16—18 napjaira — Feloszl letét. Nagyvárad ma rendezetileg testületet és hely ki. A feloszlátás testület tagjai ne ség ügyeire. — Chaim Newyorkban. N witz rabbi, híres

HIREK

Gróniában és külföldön az „Uj Kelet” részére kiadó Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Barthelet L.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.
 Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági mindössze napilapja.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 390 lei, egész évre 620 lei.
 Felelős szerkesztő: Marlon Ernő dr.

— **A király hazaérkezett.** Bukarestből jelentik: Ferdinánd király és Károly trónörökös visszatérve külföldi útjukról ma Bukarestbe érkeztek, ahonnan tovább utaztak Szinajába.

— **Constantinescu miniszter utja.** Bukarestből jelentik: Constantinescu miniszter Strassburgból Abbáziába utazott, ahonnan szeptember 15-én visszatér Bukarestbe.

— **A lakbérítők szövetsége a bérelti szerződések meghosszabbítását kéri.** Bukarestből jelentik: A lakbérítők szövetsége tegnap nagy népgyűlést tartott, amelyen határozati javaslatot fogadtak el a kormányhoz való továbbítás céljából és ebben a lakbérleti szerződések öt évre való meghosszabbítását kéri.

— **Román képviselők a Tátrában.** Prágából jelentik: A Lengyelországban járt román képviselők egy csoportja tegnap ideérkezett. A vendégek a mintavásár megtekintése után a Tátrába mennek.

— **Az Uj Kelet roshasanai száma.** Roshasanára, a zsidó újsztendőre, az Uj Kelet ünnepi számot ad. A roshasanai Uj Kelet a rendesnél kétszer nagyobb példányszámban fog megjelenni s gazdag, változatos tartalmával kimagasló esemény lesz az erdélyi sajtó életében. Az irodalmi és tudományos rész mellett az ünnepi szám értékét közgazdasági rovata is nagyban fogja emelni, amely Erdély minden jelentősebb ipari és kereskedelmi vállalatának közleményeit fogja hozni. Tekintettel arra, hogy az Uj Kelet ünnepi száma nagy terjedelemben fog megjelenni, melyre a kiadóhivatal hatalmas hirdetési akciót indít, jó lesz, ha az Uj Kelet kereskedő és iparos olvasói máris igyekeznek hirdeteiket elhelyezni, nehogy kimaradjanak a reprezentatív roshasanai számból.

— **Megalakult a tartalékos tisztak szövetsége.** Bukarestből jelentik: A katonai körben tegnap tartották a tartalékos tisztak népgyűlésüket, amelyen megalakították a tartalékos tisztak szövetségét és megválasztották a tisztikart.

— **Az erdélyi automobilklub szervezkedési munkálatai.** Az erdélyi automobilklub dacára hogy három éve fennáll, még mindig nem tud megfelelő munkát kifejteni. Feléve már, hogy a tisztá kaszinó helyiségeit kibérelték, a helyiséget mégsem lehetett átvenni. A közeli napokban azonban a helyiségek kiürülnek és az erdélyi automobilklub be fog tudni rendezkedni. Az automobilklub körülből százötven tagot számlál. A nemzetközi automobilklubok szövetség új szofförrendszert fog életbe léptetni és már szíjjel is küldötte a szofförök tájékoztatását szolgáló konyveceket. Te. mesvárról érkezett hírek szerint a Bánágban külön automobilklub fog megalakulni.

— **Elhalasztották a szakszervezetek országos kongresszusát.** A romániai szakszervezetek augusztus 26—28 napjaira országos kongresszust terveztek, amelyen az amsterdami internacionaléhoz való csatlakozást akarták kimondani. A kormány a kongresszus megtartására az engedélyt csak a legutolsó órában adta meg s ezért az előkészítési munkákat a kolozsvári szaktanács nem tehetette meg, arra pedig az előzetes tárgyalások alkalmával nem volt hajlandó, hogy a kormány kívánságára az amsterdami csatlakozást levegye a kongresszus napirendjéről. Ezért a szaktanács az országos szakszervezeti kongresszust ez évi szept. 16—18 napjaira halasztotta el.

— **Feloszlatták Belényes képviselőtestületét.** Nagyváradról jelentik: A belügyminisztérium ma rendeletileg feloszlatta a belényesi képviselőtestületet és helyébe ideiglenes bizottságot nevezett ki. A feloszlattatás azért történt, mert a képviselőtestület tagjai nem fordítottak elég gondot a község ügyeire.

— **Chaim Csernovitz rabbi előadása** Newyorkban. Newyorkból írják: Chaim Csernovitz rabbi, híres talmudtudós, a napokban ideér-

kezett és előadást tartott a Jewish Institut of Religion nagytermében, amely ebből az alkalomból egészen megtelt érdeklődő közönséggel. A rabbi innen Palesztinába utazik, ahol a zsidó egyetemen talmudból fog előadást tartani.

— **Kiraboltak és elsüllyesztettek egy hajót a Fekete-tengeren.** Konstancából jelentik: Várnai jelentés szerint az „Amon” nevű hajót, amely Konstantinápoly felé tartott benzinkománnyal, kalózok megtámadták és miután 28.000 török lírányi készpénzt elraboltak, a hajót elsüllyesztették. A személyzet közül csak egy matróznak sikerült megmenekülni.

— **Vasuti szerencsétlenség Lengyelországban ötven halottal.** Varsóból jelentik: A Vilna és Varsó közötti vonalon óriási vasuti szerencsétlenség történt. Egy személyvonat a Vilna melletti hídon kialszolt, több vagon a folyóba zuhant. Ötven halottal és több száz sebesültről érkezett eddig jelentés.

— **Egy özvegy a férje máglyáján.** Londomból jelentik: Az angol kormány minden igyekezete sem tudja az indusok ősi szokását és hagyományait, az özvegyi máglya barbár szokását kikapcsolítani. Néhány héttel ezelőtt a Delhi mellett lévő Etanah városában meghalt egy fiatal hindu, név szerint Gánga Din Ahir. A brahmai ritus szerint a halottat máglyán kellett volna elégetni. A ceremónia előtt megjelent a halott özvegye és kijelentette, hogy minden tilalom ellenére el akarja égetni magát halott férjével, akit nagyon szeretett. Az özvegy, aki erre a papoktól engedélyt kapott, lement a Ganges folyóba, megfürdött, felvette a lakodalmas ruháját és a nála szokásos ékszereit, egyik kezében az indusoknak az örök életet szimbolizáló jelvényét, az örökké zöld ágat tartotta, a másikban pedig a tisztaság jelvényét, egy vizzel telt edényt. A papok az özvegy arcát kénes kenőccsel kenték be, hogy minél előbb elégjen. Az asszony a brahmanek lánya közepette és csendes, vig zenei ütemek mellett fellépett a máglyára és elégette magát férje holtteste mellett.

— **Kiemelték a Laurenticot a tenger fenekéről.** Londomból jelentik: Az angol admirálisnak sikerült az 1917-ben elsüllyesztett Laurentic nevű hajót a tenger fenekéről kiemelni. Ezen a hajón állítólag ötmillió font sterling volt rudakban. Ebből négy milliót már sikerült megmenteni.

— **Hat éves gyilkos.** Ujvidékről jelentik: Gardinovi községben a 6 éves Nadjof Neca és a 8 éves Vigovics Szlavko összeveszték egymással. Veszekedés közben a 6 éves Nadjof Neca négyszer hasbaszurta a kezében levő késsel a pajtását, hogy az azonnal meghalt.

— **Gyilkosság, vagy öngyilkosság?** Kolozsváron néhány nappal ezelőtt, mint megírtuk, a Széna-tér melletti deszkagyár közelében a sétálóak a Szamos partján egy hullára akadtak. Értésítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szállott ki a helyszínére. A bizottság eleinte azt hitte, hogy a hulla rablógyilkosság áldozata, tegnap azonban tanuk jelentkeztek a rendőrségen, akik látták az öngyilkosságot. A ma délelőtt megejtett boncolás is megállapította, hogy öngyilkosság történt s így a nyomozást csupán a hulla személyazonosságának megállapítására vezették be.

Heti naptár

5683. Elul 20. Szombat.
 Szombat beköszöntése: Temesváron 7 óra 10 perc, Kolozsváron 7 óra, Brassóban 6 óra 50 perc.

Szombat vége: Temesváron 8 óra 10 perc, Kolozsváron 8 óra, Brassóban 7 óra 50 perc.

Szidra: Távo. Majd ha eljősz ez országba, amelyet az Örökkévaló neked birtokul szánt, — akkor vedd földed gyümölcsének minden szengéjét és vidd hálaáldozatul Isten szent hajlékába. — Ez a hála kifejezés nem annyira a lekötöttség érzését, mint inkább a halálra készítő boldog megelégedést fejezi ki.

Häftára: Kumi ori. (Jesája 60.) A szengéldozat háladalától hangos szentély elpusztult, de a próféta hirdeti a régivel nagyobb dicsőségét. „Gyere világíts, mert itt a fényesség, s Isten dicsősége rajtad sugárzik.

Elul 21. Vasárnap. Szombat előtti nap.

— **A zsidó Napközi Otthon záróünnepélye.** A kolozsvári izraelita jótékony négyzet Napközi Gyermekotthona (Cal. Victoriei 85.) szeptember másodikán, vasárnap délután félőtkor záró ünnepélyt tart. Az évzáró ünnepség keretében az Otthon növendékei be fogják mutatni az év folyamán tett előhaladásukat. Az elnökség az ünnepélyen szívesen látja az Otthon pártfogóit és az érdeklődő közönséget.

— **Egy nap alatt Newyorkból Pekingbe.** Newyorkból jelentik: A washingtoni Lionklubban Mitchel dandárparancsnok felolvasást tartott arról a hatalmas repülőgépről, amellyel hatvanöt óra alatt háromszori leszállással el lehet jutni Newyorkból Pekingbe. A gép három motorral lesz felszerelve, szélessége harmincnyolc méter, magassága kilenc méter. Hajójában husz utas fér el, azonfelül három pilóta és két mechanikus. A gép óránként negyvenöt kiló benzint fogyaszt. Az előadó kijelentette, a repülés technikáját a közeli jövőben annyira tökéletesíteni lehet, hogy ugyanezt az utat leszállás nélkül meg lehet majd tenni egy nap alatt is.

— **A magyar cégfeliratok adója.** Megírtuk, hogy a hivatalos lap július 26-iki számában rendelet jelent meg, amely felhatalmazza a községi előljárási bizottságokat az idegen nyelvű, vagy idegen jellegű cégtáblák évi nyolcezer lej adóval való megterhelésére. A városi tanács egy ízben foglalkozott már ezzel a rendelkezéssel. Akkoriban az iparkamara delegátusa hangsúlyozta, hogy idegen nyelv alatt csak az értendő, amelyet a lakosságnak egy kis töredéke beszél. A magyar nyelv Románia területén szerinte nem idegen. A tanács azonban nem határozott és ügyben és a pénzügyi bizottság véleményét kérte ki. A bizottság tegnap foglalkozott a kérdéssel és kimondotta, hogy minden olyan cégtáblát, amely nem az állam nyelvében van megalkotva, a törvény rendelkezésének megfelelően évi nyolcezer lej adóval kell megterhelni. A pénzügyi bizottság véleményező jelentését átteszik a tanácsnak, amely a napokban fog dönteni a kisebbségi cégtáblák adójáról.

— **Pályadíj a román-magyar nyelv egymásrahatásának kimutatására.** Bukarestből jelentik: A román Akadémia ötezer lej pályadíjat tűzött ki értekezésre, amely a román és magyar nyelv kölcsönös egymásrahatását mutatja ki legelőkeltebben. A pályázat határideje 1924 december 31-én jár le.

— **Megszigorítják az amerikai bevándoroltak nyilvántartását.** Néhány nappal ezelőtt röviden jelentettük, hogy Davis munkaügyi miniszter, az amerikai bevándorlás kérdésének legfelsőbb irányítója, hosszabb tanulmányt tett Európában, amelyről e hónap közepén érkezett vissza Newyorkba. A munkaügyi minisztert Aswell amerikai demokrata képviselő is elkísérte európai útjára, aki szintén többször nyilatkozott újságírók előtt és kijelentette, hogy „Magyarországon és Ausztriában egyes helyeken nyitvan kijelentették, hogy nem adnak passzst csak a nyomorékoknak és a nemkívánatos polgároknak”. A munkaügyi miniszter nyilatkozatának további része is igen érdekes dolgokat tartalmaz. Kijelentette ugyanis, hogy az Ellis Islandon deportáltak szívfájdalmát és kellemetlenségeit csak akkor lehet kiküszöbölni, ha a kivándorlók megvizsgálását és kiválogatását Európában végzik el. Véleménye szerint egy Amerikában élő bevándorlónak külföldön élő családja számára — ha szellemileg, fizikailag és erkölcsileg erre alkalmasak — meg kell engedni a bebozást. A munkaügyi miniszter szemkivál híve a kötelező nyilvántartásnak, amit teljes mértékben keresztül akar vinni. A nyilatkozat foglalkozik az Amerikába bevándorlók kérdésével is, a miniszter ugyanis kijelentette, hogy amit Európában hangoztatnak, hogy naponta ezer kivándorló szökik be Amerikába, van némi alapja. Davis miniszter a parlament legközelebbi ülésén a nyilatkozataiban foglaltak alapján tesz indítványt a bevándorlási törvény megreformálására.

— **Tizennyeg halott katona egy szakadéknál.** Kassáról jelentik: A múlt napokban néhány vakmerő turista járt a Beszkidék át nem kutatott lejtő hegyoldalon, egész közel a lengyel határhoz, olyan helyeken, ahol valamikor véres harcok voltak. Az egyik sziklacsocon orrfacsaró bűt árártak. Keresni kezdték az okát, csakhamar

us 30
 amadt
 apott,
 képviselő-
 mert be-
 és tisztjei
 ették ele-
 hadiflotta
 meg gya-
 rárjon az
 kívül a
 zték.
 otagység
 atasítással,
 előtt. A
 flottade-
 megóvja
 oronát,
 at,
 t.
 :
 ndon 1030,
 Prága 680,
 780—800,
 török — lira
 ncia frank
 lira 9-40
 210—220,
 1, osztrák
 -90, cseh
 rk 177 1/2,
 Bukarest
 65—60,
 20—2320,
 —2382 1/2,
 3 1/2—3 1/2,
 —245, Varsó
 att —
 os árfolya-
 ncia frank
 inár 208—
 a ———
 , Belgrad
 rest 318,
 rk 71060,
 ich —
 zát
 on vosa
 ntézel
 40 és 279
 rtort
 és tekintse
 meg a
 butortermét
 szerkesztik be
 Bar

meggyőződtek, hogy az előttük lévő mély szakadékból árad fel, olyan helyről, amely alig megközelíthető, amely csak életük kockázatásával érhető el. A vakmerő turisták közül négyen Pancsó Béla lelkész vezetésével leszállottak a szakadékba, melynek mélyén egymás mellett, egymás hátán, félig még emberi alakú csontvázak hevertek. Ruhájuk, cipőjük lerothadt, testüket marták a férgek, teljesen felismerhetetlenek voltak. Egy helyen négy hulla egymáson feküdt. Ugy látszik, a teljes felbomlást késleltette, hogy a szakadék teljesen hűvös helyen van, ahova a nap még júniusban sem ér el. Az egyik hulla alatt egy kis nikkeldobozt találtak, benne egy kis gyermek fényképe és rajta a szó: „apucinak”. Találtak még néhány azonos-sági táblát, melyekből azonban a papír már kimállott, de amelyek elárulták, hogy a temetetlen hullák még a kárpáti harcok idejéből maradtak ott. Fegyver nem volt a közelükben és így nem lehetetlen, hogy járványos betegek voltak, akik a hegyoldalról lezuhantak. A borzalmas leletről jelentést tettek az illetékes hatóságnak, amely gondoskodott, hogy a hullákat a legközelebbi katonai temetőben eltemessék.

— Asta Nielsen házassági regénye. Berlinből jelentik: Berlin színházi és filmközönségének kettős szenzációja van. Válás az egyik, a másik házasság, helyesebben mind a kettő válás is, házasság is. Asta Nielsen, a világhírű filmstar, néhány nap előtt házasságra lépett Grigorij Chmarával, a Berlinben tartózkodó híres fiatal orosz színészrel. Asta Nielsen néhány hónap előtt általános meglepetésre, elvált a férjétől, Fred Wingardth norvég tengerészkapitánytól. A művésznő négy évig a legharmonikusabb házaseletet élte a férjével, aki ez alatt kilépett a norvég tengerészet kötelékéből és kizárólag a filmnek szentelte minden idejét. Nemrégien filmtársaságot is alakított, mely az Asta Nielsen-filmeket forgalomba hozta. De éppen a film volt az, mely a szép és boldog házasságot földulta. Nielsen asszony egyik filmjében együtt lépett föl Chmarával. A fiatalembert, aki ezelőtt a moszkvai művész-színház tagja volt, csak ekkor ismerte meg. Asta Nielsen ezen a filmen egy nagyvilági asszonyt játszott, egy híres énekesnőt, Chmara pedig egy fiatal halászt, akibe az asszony menthetetlenül beleszeret. Ez a filmen kívül is oly alaposan megtörtént, hogy Asta hirtelen elvált az urától és feleségül ment a fiatal színészhez, aki egyébként a modern orosz színészet egyik legerősebb tehetsége. Ezzel azonban még nincs vége a történetnek. Fred Wingardth, a férj, hamarosan vigasztalódott és a revánusra nem tulsokáig váratt. A norvég tengerészkapitány ma boldogan jelenti, hogy egy amerikai hölgyvel, Mrs. James-szel, aki tavaly jött Berlinbe, házasságot kötött. Mrs. James szobrászművésznő volt, de hamarosan áttért a filmművészetre, ahol máris jelentékeny sikereket ért el. Így tehát a film, mely Wingardth ur. házasságát széttepte, hozta össze új házasságát is, öröme a berlini filmeseknek, akik most váltig hangoztatják, hogy ıme a film nemcsak boldogtalanságot, de boldogságot is tud okozni.

— Hogy érhetjük el a százéves kort. Londonból jelentik: Néhány nappal ezelőtt meghalt Sheffieldben Anny Haykin száznégy éves korában. Utolsó napjaiban még cigarettázott, erős teát ivott és szenvedélyesen burnótozott. Kijelentette, hogy életében nem érzett gyomor- és fájást. A lapok hírt adnak egy másik asszonyról is, Anny Garretről, aki néhány héttel ezelőtt ülte meg születésének százhatodik évfordulóját. Százhárom éves korában az asszony még résztvett a választásokon és csak száznégy éves korában huzzák ki a fogait. Két gyermeke már régen meghalt, de még élnek unokái, dédunokái és ükunokái. Garret asszonynak, mint az öregeknek, általában megvolt a maga receptje az élet meghosszabbítására: egyél sokat, de megfelelő időben, minden dolognak a vidám oldalát tekintsd, minden érdekeljen, de semmi fel ne izgasson.

* Három lej egy méter csipke Izsák Testvéreknél Cluj, Calea Regele Ferdinand 63. 20.000 méter csipke kiárusítása.

* Gyomorhurutnál, májbetegségeknél és epeköveknél a Ferenc József keserűviz használata gyakran rendkívül jó szolgálatot tesz. (5)

* Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sóborszesz, izmaink legjobb apóloja. Ügyeljünk a Diana névre.

Közgazdaság

Gazdasági egyezmény Magyarország és Olaszország között. Budapestről jelentik: A júniusban megkezdett olasz-magyar gazdasági tárgyalások megegyezéssel végeztek. A kedvező eredményt az olasz kormány előzékenysége és méltanyossága segítette elő. A kettős adózás elkerülése végett megállapodtak abban, hogy a két országban székelő vállalatoknak melyik államban kell adózniuk, ugyancsak megállapodtak az adózás mérvére nézve. A háborúelőtti adósságok rendezéséről és az olasz kezében lévő hadikölcsönkötvényekről is megegyeztek. Elhatározták, hogy a magyar biztosítótársaságok triezsi fiókjai magyar vállalatokként szerepelhetnek. Végül az olasz kormány feloldja a háború alatt lefoglalt és ötvenezer lírát meg nem haladó állami javakat és megengedi, hogy a magyar állampolgárok lefoglalt javaikat visszavárolhassák.

A CFR.-vasutak júliusi forgalma. Bukarestből jelentik: A CFR. júliusi forgalmáról most adtak ki tüzetes statisztikai adatokkal támogatott jelentést. Ezerint júliusban 116 ezer áruval megrakott teherkocsit szállított a vasut. Júliusban 46932 teher- és személyvonat közlekedett. Egy napra tehát 1564 vonat jutott. A szolgálatban lévő mozdonyok száma 1845 volt. A felsorolt adatok mutatják, hogy a vasut mozdony- és kocsiparkja a múlt év óta lényegesen emelkedett, ennek következtében a vasut teljesítőképessége is megnövekedett. A megnövekedett forgalom fokozott feladatok elé állítja a vasutat, ezért a vonatsebességek javítására kellett törekedni. Ma már sikerült a tehervonatok háborúelőtti menetsebességét elérni. A gördülőanyag pótlása azonban nem tud lépést tartani a forgalom növekedésével, vagyis a jelenlegi mozdony- és kocsialomány sokkal kisebb, mint amilyenre szükség volna. A forgalom megnövekedését a következő adatok tüntetik fel: Bukarestből naponként 140 vonatot indítanak. Chitila rendező pályaudvaron 3500 kocsit fordul meg egy nap alatt. A predeáli, buzau, galaci és jasi vonalokon 50—70 vonat közlekedik naponta. Ezek a vonalak elérték teljesítőképességük legmagasabb fokát és a második vágány megépítése, továbbá az állomások szaporítása nélkül a vonatjáratokat nem lehet rajtuk szaporítani. A pályafentartás is sokat javult, a hidak kicserélése és javítása is előrehaladt. A buzau vonalon az összes hidak elkészültek, a prahovavölgyi posadai híd a napokban készül el, a slatnai Olt-hídat novemberben fogják a forgalomnak átadni. Végül a vasut július havi bevétele 290 millió 218 ezer 109 lej volt, a múlt év júliusának 166 millió 648 ezer 459 lej bevételével szemben.

Emelkednek az aradhegyaljai borárak. Aradról írják: Az utóbbi két hétben a borárak 20—25 százalékkal emelkedtek. Regátsbeli borkezeskedők, akik hónapok óta elhanyagolták az arad-

hegyaljai borpiacot, most nap-nap után jelentkeznek és emelkedő árakon összevásárolják a készleteket. A nagy keresletnek a készletek csökkenése az oka, amit a sörárak emelése idézett elő. A borfogyasztás ugyanis majdnem kétszerese a tavalyinak. Minthogy a régi királyságban gyengének igérkezik a szőlőtermés, az ottani kereskedőknek az Aradhegyalján kell szükségleteiket fedezniük.

Intenzív exportpolitikát akarnak Magyarországon. Budapestről jelentik: A kormány elhatározta, hogy erőteljesebb exportpolitikát fog folytatni és az eddigi kiviteli korlátozásokat a lehetőség szerint megszünteti. Már eddig is több elhatározó lépés történt ebben az irányban. Szabadlistára kerültek elsősorban ugyazólván az összes mezőgazdasági termények, a buza kivételével, amely körül még harc folyik. A buzakivitel a kereskedelmi érdekeltségek sürgetik és pénzügyi szempontból megvolnának az előnyei, azonban a malomérdekeltség a leghatározottabban ellenzi. Egyebekben az új kiviteli politikánál a kormány egyedül csak a nyersanyagok kivitelét fogja a leghatározottabban megakadályozni. Ami az exportdevizák beszolgáltatását illeti, ezen a téren a kormány továbbra is ragaszkodni kénytelen a beszolgáltatási kényszerhez, legfeljebb csak a kompenzációs tüzetek terén tog könnyítéseket adni.

Üzembeszüntetés előtt a kassai malmom. Kassáról jelentik: Az itteni malmalom igazgatósága a napokban ismét felmondott husz munkásának és komolyan foglalkozik az üzembeszüntetés gondolatával. A munkások képviselői döntőbírótság elé viszik az újabb elbocsátások ügyét és a hatóságok vezetői is értekezletet hívnak össze a kassai malomipar helyzetének megvitatására.

Ausztriában megszüntetik a devizaközpontot. A népszövetség intervenciójára az osztrák kormány legközelebb megszünteti a devizaközpontot és szabaddá teszi a devizák forgalmát. Zimmermann dr., a népszövetség főbiztosa már legutóbbi jelentésében érintette a devizaközpont fokozatos megszüntetésének tervét. A népszövetségi főbiztos véleménye teljesen fedi a népszövetség álláspontját, amely a devizaközpont fokozatos megszüntetését célozza. A devizaközpont megszüntetése azt eredményezné, hogy Bécs egy csapásra a közép-európai devizák központi piacává fejlődne.

צו דער תלמוד תורה דער חברה "שער התורה" אשכנזי אין סאטמאר ווערדען געוויבט 3 טיכטונג מלמדים. פאן דענען דער איינע דרוקן מלמד איז. דער אנדערע חומש רש"י אונד דער דריטטע גמרא תוספת נ"ך טאדעללאז צו אונטערריכטען האבען. רעפערקטאמען האבען אידעע אפערטע זאמט דען בעצוגהאבענדען צייגניססען אן העררן: Majer József gondnok (betongyár) Piroskerek, Sätmar צו ריכטען. געדאלט לויט פערטייבארונג. דיא פאסטען זינד אן ריה מרחשן צו בעטרעטען. דער פארשטאנד.

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid-, nitrn-bergi-, diszmü- és játékáru nagykereskedése

NUSSBAUM TESTVÉREK

TARGU-MUREŞ—MAROSVÁSÁRHELY

Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladóknak!

Maprovis F. BRZEZPESZ !
Cluj—Kolozsvar, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany, ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi árakon veszek!

S I

A Stotter-se el. Hétfőn és kedden legközelebbi... Haggibbor, Kadima... Temesváron. A... közönség nézt... szívevő csapatok... mában voltak és... nyújtottak. Első... Haggibbor—Makkab... Kedden a Makkab... szép játék után a... mével végződött, m... bor—Kadima közt... nyerte meg. A S... ménye: 1. Haggib... 4. Sámson. Ez a h... viszonyoknak. A... intőbizottsága 100... részvevő csapatok... Összeállított... gatott csapatot. román—lengyel válc... Morár Teofil szöve... állította fel: Ritter, Tóth Bedő, Jakobi, Szilágyi.

Kolozsvár—M... közés lesz vasárnap... patot ma este állítja

SZINHÁZ

Péntek: Leányvásár. (T... lépése. Premier... Szombat d. u.: Morfiu... Sorozatszám 13.) Szombat este: Drótos... Rendes helyárak

A szinfi

Ma este Jakobi V... lép fel először Tolnay... zódtetett bonvivantja. Lili, Fajk Rózai, Ber... vey Leó fogják játsz... totót Zsuskájában, va... csikó Erzsikéjében lép... madszor a színház o... Annus. Vasárnap dél... györgyi István régi... pusztabirót fogja játsz... Bob herceg címszerep... Etel, mint a kolozsvár... tagja. A múlt szezon... donságának legközelebb... — Külön érdekessége... adásának, hogy a cí... fogja játszani. Paltics... szezonban, most is T... közönség.

Leszállító
árak!

BI

Leszállító
árak!

Állami tisztviselők

SPORT

A Stotter-serleget a Haggibbor nyerte el. Hétfőn és kedden került lejátszásra a Stotter-serlegkörmérkőzés, a döntőbe jutott négy csapat: Haggibbor, Kadima, Makkabea és Sámson csapatát látott Temesváron. A mérkőzéseket mindkét napon egy közönség nézte végig és lelkesen ünnepelte a résztvevő csapatokat, melyek mind nagyszerű formában voltak és küzdelmeik elsőrangú sportot nyújtottak. Első napon a Kadima—Sámson 3:0, Haggibbor—Makkabea 1:0 eredménnyel végződött. Kedden a Makkabea—Sámson vígaszjelmű mérkőzés szép játék után a Makkabea 4:1 arányú győzelmevel végződött, míg a döntőmérkőzést a Haggibbor—Kadima közt a Haggibbor 2:0 arányban nyerte meg. A Stotter-serlegkörmérkőzés eredménye: 1. Haggibbor, 2. Kadima, 3. Makkabea, 4. Sámson. Ez a helyezés tényleg megfelel az előírásoknak. A mérkőzések után a konferencia intézőbizottsága 100 teritékes bankettet rendezett a résztvevő csapatok tiszteletére.

Összeállították a lengyelek elleni válogatott csapatot. Vasárnap kerül eldöntésre a román—lengyel válogatott mérkőzés, melyre dr. Morár Teofil szöv. kapitány a következő csapatot állította fel: Ritter, Barta, dr. Hirsch, Leitner, Tóth Bedő, Jakobi, Tänzer, Frech, Guga, Matek, Szilágyi.

Kolozsvár—Marosvásárhely válogatott mérkőzés lesz vasárnap. A kolozsvári válogatott csapatot ma este állítják össze.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Péntek: Leányvásár. (Tolnay Andor szerződött tag föllépése. Premier-helyárral. Sorozatszám 12.)
Szombat d. u.: Morium. (7-edzer. Olcsó helyárral. Sorozatszám 13.)
Szombat este: Drótostót. (Zöldhelyi Anna föllépésével. Rendes helyárral. Sorozatszám 14.)

A színházi iroda hírei

Ma este Jakobi Victor világsikerű operettjében lép fel először Tolnay Andor a színház ujonnan szerződött bonvivantja. A többi szerepet Neményi Lili, Fajk Rózsi, Berki József, Nagy Gyula, Leóvey Leó fogják játszani. — Szombat este a Drótostót Zsuskájában, vasárnap délután pedig a Sárga csikó Erzsikéjében lép fel másodszor, illetve harmadszor a színház operettprimadonnája, Zöldhelyi Annus. Vasárnap délután a Sárga csikóban Szentgyörgyi István régi híres szerepet, a Gelecséri pusztabíró fogja játszani. — Vasárnap este a Bob herceg címszerepében lép fel először Bartók Etel, mint a kolozsvári magyar színház szerződött tagja. A mult szezon utolsó nagysikerű operettjének legközelebbi előadása hétfőn este lesz. — Külön érdekessége a Hermelines nő hétfői előadásának, hogy a címszerepet Zöldhelyi Annus fogja játszani. Paltics ezredes szerepét mint a mult szezonban, most is Tolnay Andortól fogja látni a közönség.

Leszállított árak!

HARISNYA, KEZTYŰ ÉS KÖTÖTTÁRU KÜLÖNLEGESSÉGEK EREDETI GYÁRI ÁRBAN ÁRUSITTATNAK

BLATT

Leszállított árak!

KÖTÖTT-SZÖVÖTT ARUHAZA CLUJ KOLOZSVAR FÖTÉR 13. SZÁM ALATT

Állami tisztviselőknek külön engedmény!

MOZGÓK MŰSORA

Egyetem-mozgó: Augusztus 31-én: Vörös és Fekete. A magas szellemi tulajdonságok a diadal tetőpontjára juttatnak, mely után következik a rettenetes zuhanás.

Szeptember 1-én: Vörös és fekete.

Uránia-mozgó: Augusztus 31-én: Vas, vagy a halál töre. 5 felvonásos drámája. Bianca Balacioni közreműködésével.

Szeptember 1-én: Vas, vagy a halál töre.

Apollo-mozgó: Augusztus 31-én: Maciste végrendelete. Ezen izgalommal és szenzációs trükkökkel tele tárgyban a híres akrobata legszebb alkotását adja.

Szeptember 1-én: Macista végrendelete. Előadások kezdete: 5, fél 7, 8, és fél 10 órákor.

Vasárnap, szeptember 2-án lesz a premierje az Uránia-mozgóban az oly régen várt Kismet című remek filmnek. Aki ezt a filmet látta, az elragadtatás hangján beszél róla. Kolozsvár város közönsége, amely tapasztalat szerint kitűnő filmkritikus, bizonyára kellően fogja méltatni ezen bájos filmet s a mozgókínézetnek folyton szoft hűzai lesznek.

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgönyc.: Juvaere. Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogásztól arany és fecsasztó * Arany, ezüst és platinabeváltás!

Kienzle és Schwarzwaldi órák képviselése, gyári lerakata

Csak viszontelárusítóknak!

בית הדפוס "קדימה"

(Cluj, Strada Baron L. Pop Nr. 10)

בית הדפוס העברי המיוחד
בגדלו ושכלולו בכל רומניה הגדולה

מקבל לזמן כל מיני תוצאות דפוס
עבריים כמו: ספרים, חוברות,
סליחות, תפילות, ספרי הלכה ואגדה
וכו. באותיות מוכתמים ורשתי
מחודדים בתכלית הדיוק באותיות
יפות ומאודות עינים ומדודות
בדקויות משוכחות הזמנה
לשעור-מסורה. כתובי-עץ
שישי-בקר וכו.

שורת מדיקת! * מחירים נוחים!

LIBRARIA SAFRUTH ספרים האנדלוני
Cluj, Strada Stefan O. Iosif No. 1.

Megérkeztek

1, 2, 4, 5 és 9 kötetű fordításos (Machsor) מחזור garniturák gyönyörű és elegáns kivitelben, ugy-szintén Mirjamok és borkötéses Imakönyvek סליחות valamint az összes szükséges rituális cikkek igen nagy választékban, melyek kiárusítása feltűnő olcsó árak mellett אלו-אלול-ה'תר"ל-קור megkezdődik és folytatódik míg a készlet tart.

מחיר גדול מן שלוחים גדולים וקטנים ציודת הפליין
מועזת כשרות ובדוקה

Viszonteladónak magas árkedvezmény.

Vidéki megrendelések gyors, pontos és szolid kiszolgálás mellett eszközöltetnek.

Zsidó Iskolák figyelmébe!

A közeletügyi minisztérium által engedélyezett
Esztrák

héber ABC

kapható
A „KADIMA” KIADÓVÁLLALATNÁL
Kolozsvár

Egy pld. ára 30.— lej. Ötven pld. rendelésnél 25.— lej

MAROSVÁSÁRHELY

legelőkelőbb és legolcsóbb
bevérlási forrásai

LANCZET M. FIAI

FÜSZER, VAS, RÖVID-
ÁRU. Sürgönycim: LAN-
CZET. Telefon interur-
ban 511. Tg-Mures. 1445

Lang & Comp. termény, liszt,
gabona, új és
használt zsákok vétele és eladása. Zsákkölesön-
zés: Tg.-Mures-Marosvásárhely. Telefon 289.

DEUTSCH & BRAUN

textiláru
nagykereskedés

Targu-Mures, Piața Reg. Ferdinand
(Fötér 52. Telefon 273)

Zsidó könyvsorozatok!

Tíz kötet 200 lej

Az „Uj Kelet” könyvsztálya portómentesen küldi a pénz előzetes beküldése mellett a következő tíz zsidó szépirodalmi művet:

- S. Alejchem: Leégett nemesek, bolti ára .. 20.—
- S. Alejchem: A 13. Robinsohn, bolti ára .. 20.—
- Agnon: Es a meggörbedt kiegyenesedik .. 40.—
- Biró Lajos: Bazini zsidók .. 30.—
- Bia Gorion: József és testvérei .. 25.—
- Kabbalisták és csodatevők .. 24.—
- M. Nordau: Doktor Kohn .. 25.—
- M. Nordau: Mesék .. 22.—
- M. Nordau: Az asszimiláció tragédiája .. 15.—
- Ujvári Péter: A bosszualló Isten .. 45.—

Hatvanhat lej és a portó és csomagolás költségeit takarítja meg, ha e tíz gyönyörű zsidó művet megrendeeli.

Az „Uj Kelet” könyvsztálya, Cluj

Mégis csak legjobb a késnélküli borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya

„RASOL IDEAL”

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4, 1/2 kg. szép kivitelű csomagolásban. 5 kg. vétel franco-franco lei 130.—, kisebb mennyiségben lei 30.— kgkint. Óvakodjunk az ártalmas utánzatoktól. Csak az „Ideal” felírás valódi

Reszling József todrász

Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyszerű közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felváltást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Keresünk szeptember 1. vagy 15-iki belépésre egy nőtlen izr. vallású vaske- reskedő segédet román és magyar nyelvismerettel. Ajánlatokat kor, eddigi működés és fizetési igények megjelölésével kér Deutch és Geist cég Ma- roslyudas. 6126

Gyógyszerész gyakor- noinak érettségizett zsidó fiatalember kerestetik, aki zsidó családnál kíván el- helyezkedni. Cím: Salamon Mór gyógyszerész Glogo- vát, Județul Arad. 6135

Gyors- és gépirónó nyujtsa be pályázatát „Szept. 1.” jelű levél- ben a kiadóba. 6129

Farkaskutya, valódi, gyönyörűen kifejlődve, házörzésre is alkalmas, eladó. Pata-u. 34.

Ólomhamu körülbelül 150—200 kg jutányos áron eladó. Cím a kiadó- hivatalban.

Orth. zsidó uri család- nál gimnázista fiu teljes ellátást kaphat. Zongora- használat. Cím „Gondos felügyelet” jelige alatt a kiadóba. 6142

Több évi praksissal rendelkező izraelita nőtlen szeszgyárban önállóan al- kalmazva volt. Ajánlatok- kat eddigi működésük megjelölésével Dux Illés Tresnea, Szilágy. címre kérek. 6143

Perfekt cipőfelsőrész készítő azonnal felvéte- tik. Cím a kiadóban. 6144

Két iskolás zsidó gyer- mek teljes ellátásra felvé- tetik. Esetleg felnőttek is. Fellegvári-u. 40. 6145

Orvostanhallgató leány butorozott szobát keres, esetleg ellátással. Jól fi- zetek. Cím a kiadóban.

Remington írógép jó állapotban, olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Hirdetmény

a nagyünnepi Istentisztelet tárgyában

Értesítjük a közönséget, hogy a közelgő nagy- ünnepeken, mint az előző években, az idén is úgy a templomudvari, mint az Eötvösuccai iskola helyisé- geiben ajszükséghez márt számban fogunk pótimahá- zakat berendezni.

A tavalyi ülésbérlek elsőbbségi joga szept. hó 2-ig tartatik fenn, azon időn túl az ülések a régi bérlekre való tekintet nélkül fognak kiadni.

Ugyisintén figyelmeztetjük a nagytemplom ülés- bérleket, hogy amennyiben tavalyi bérletüket továbbra is fenntartani óhajtják, hogy ezt Szelichosz első nap- jáig jelentésk be a hitközség titkári hivatalában, mert ezen határidő lejártával tavalyi üléseikre való elsőbbségi jogukat elvesztik.

A pótimaházakban az ülésbérlek a kevésbé te- hetősök számára a legmérsékeltebben lesznek meg- állapítva.

Cluj, 1928 augusztus 23-án.

Az aut. orth. izr. hitközség elnöksége

O-R-G-A

írógép a legkövetesebb kivitelű román, magyar és német betűrendszarral jutányos árbán kaphatók:

EMIL BLAGA
CLUJ

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet Egeres

Mindenemű ládákat és fadóbozókat összeszereszt és szétcszedett részeken megrendelésre azonnal készit és szállit a legolcsóbb napi áron 1381

Sajovics és Lebovits **Írógép és Ládagyár** Cluj, Strada Cernanți (volt Kajántói-ut) 1 szám

Fatermelők figyelmébe!

JAKOB POLJANSEK

gyártmányait

Plankáts, Krajnai és Melerin fejszéket

stb. gyári áron szállítja egyedárusítója,

Grossmann Jenő

műszaki kereskedő

Nagyvárad, Baross ucca 10.

Sürgöncim: Grossmaschin — Telefon 286

Üzletváltás miatt nagy kiárusítás!

Az összes raktáron levő áruk, egymint sifonok, férfi és női gyapjuszövetek, továbbá női, férfi- és gyermekharisnyák stb. stb. Rövidáru cikkek!

20 százalék
kedvezmény

G. FRIEDMANN CLUJ,

Calea Regele Ferdinand (Uránia-palota)

„Barzel“ Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13

Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

Fűrésztelések figyelmébe!

Gyorsjárata keretfűrészeket (Dünn) 14-36"-ig
Hasító keretfűrészeket (Spaltgatter) és
Hasító szallagfűrészeket (Trennbandsägen)

és minden néven neve-
zendő íamegmunkáló gé-
pet a világhírű :-:

„Framag Frankfurter Maschinenfab-
rik G. m. b. H. Gaggenau“

gyárból azonnal szállit a romániai vezér-
képvisélet

Technica R.-T., Tárgul-Murás

Sürgöncim: Technica
Telefonszám: 336

DOXA

ÓRA
ELEGÁNS
ÉS
PONTOS

S. Eisenstädter
Cluj, Calea Victoriei 2
Szőrmeáruház

Sportkabátok
és bundákban
nagy választék

Figyelem a pontos címre!

Kereskedelmi
és ipari
nyomtatványokat:

körleveleket

cégekártyát

levélpapírost

számlát

legolcsóbb árbán
jeltűnően ele-
gáns kivitelben
készit a Kadima-
nyomda Rt.

Grünwald üvegcsiszolda Tükörök es butorúvegek minden méret és modell szerint készűlnek. **Oradea-Mar**

Épületüvegcsiszolási vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükörök — Strada-Garlicy 13. sz.

Kadima Nyomda- es Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L, Pop (volt Brassay-utca) 13. sz.